

**Samenwerkingsverband Overleg Noordelijk Scheveningen Zwarte Pad
(en omgeving) (ONS) en Belangenvereniging 's-Gravenduyn (BVG)
postadres Groningsestraat 189 - 2587 PD Scheveningen
06-44066521 - e-mail: rrvisser000@ziggo.nl**

Aan: Wethouder drs J.M. Norder, Stedelijke Ontwikkeling en Ruimtelijke Ordening

i.a.a.: de leden van de gemeenteraad 's-Gravenhage
de Projectmanager Scheveningen-Kust, de heer R. Janssen
zie tevens verzendlijst

Onderwerp: Eerste Reactie / Beter Idee - Samenspraak Scheveningen Bad.

Bijlagen:

Scheveningen, 26 januari 2009.

Geachte heer Norder,

1. Inleiding

Op 10 januari 2009 is de samenspraak procedure Masterplan Structuurvisie Den Haag 2020 Scheveningen-Kust / Bad, gestart. Aan belanghebbenden is de gelegenheid geboden met behulp van reactieformulieren commentaar per thema te leveren. Van de zijde van het Samenwerkingsverband Overleg Noordelijk Scheveningen Zwarte Pad (en omgeving) (ONS) en de Belangenvereniging 's-Gravenduyn (BVG) ontvangt u bij deze onze eerste reactie.

Verzoek: Omdat het door u gehanteerde reactieformulier onvoldoende mogelijkheid biedt op adequate wijze te reageren verzoeken wij deze brief als zodanig aan te merken.

2. Samenspraak procedure marginaliseert invloed bewoners

a. De door u gekozen samenspraak procedure wijkt substantieel af van de te volgen procedures die eerder door u zijn toegezegd. ONS en BVG zijn door u in 2006 / 2007 geaccepteerd als eigen entiteit. In de nu gevolgde procedure is onder meer gekozen voor een nieuw te vormen adviesplatform. In dat platform worden steeds drie vertegenwoordigers vanuit bewoners, ondernemers en "bezoekers" gekozen. Het platform zal het college adviseren. ONS en BVG was toegezegd dat zij als volwaardige partners in de samenspraak procedure konden participeren. Met de nu gekozen constructie wordt de invloed van de bewoners gemarginaliseerd. De kans is reëel aanwezig dat de bewoners onevenredig in hun belangen worden geschaad.

Verzoek: Wij verzoeken u om de procedure zodanig aan te passen dat de bewoners op een reële wijze aan de samenspraak kunnen deelnemen.

b. De samenspraak procedure vindt over een te korte periode plaats. Het programma samenspraak houdt bovendien onvoldoende rekening met de agenda's van belanghebbenden.

Verzoek: Wij verzoeken u het programma van samenspraak substantieel te verlengen in overeenstemming met onze agenda's.

3. Voorliggende studies Scheveningen-Kust / Bad versus Structuurvisie Den Haag 2020.

Tijdens de behandeling van de Structuurvisie Den Haag 2020 in de gemeenteraad van 17 november 2005 is besloten het raadsvoorstel Structuurvisie 2020 nummer 197 / 2005 te wijzigen. Onder meer is in punt VI van het voorstel (amendement) opgenomen: “b. bij Kijkduin en Scheveningen wordt terughoudendheid betracht. Grootstedelijke ontwikkeling is daar niet aan de orde. Bij ontwikkeling aan de kust, Scheveningen en Kijkduin, zijn de aantallen woningen, die in de structuurvisie zijn genoemd, niet leidend;”. Dit amendement is met een overtuigende meerderheid aangenomen. De studies en plannen die nu in Scheveningen-Bad worden gepresenteerd staan hier haaks op. De studies en plannen hebben grote weerstand en onrust bij de bewoners veroorzaakt en versterkt.

Verzoek: Wij verzoeken u op zo kort mogelijke termijn de plannen in lijn te brengen met de inhoud en strekking van genoemd amendement.

4. Uitgangspunten Scheveningen-Kust en Bad

Steeds weer wordt benadrukt dat Scheveningen het tweede bruisende centrum van Den Haag en dé badplaats van Noordwest-Europa moet worden. Dit is nooit de intentie geweest. Wij zijn het met het college en de gemeenteraad eens dat Scheveningen aantrekkelijker moet worden. Dit wordt naar ons oordeel niet bereikt door in te zetten op massaliteit en kwantiteit zoals nu dreigt te gebeuren. Gesuggereerd werd een kwaliteitsverbetering. Naar onze opvatting kan Scheveningen aantrekkelijker worden gemaakt door de kwaliteit te verbeteren met behoud van het eigen oorspronkelijke karakter van Scheveningen. De thans gepresenteerde studies lijken geïnspireerd door de activiteiten in Dubai en Las Vegas. Scheveningen ligt niet in een braak stuk woestijn waar naar hartelust gebouwd en uitgebreid kan worden.

Verzoek: Wij verzoeken u in de verdere uitvoering de nadruk niet meer te leggen op kwantitatieve competitie maar in te zetten op kwaliteitsverbetering op meer bescheiden schaal met de nadruk op het eigen karakter van Scheveningen.

5. Internationale allure voor Scheveningen-Bad

Allure wordt gecreëerd door ruimte, groen en zicht op zee. De boulevard heeft het in zich allure uit te stralen. De realisatie van een (aangepast) plan Morales vergroot die allure reeds. De muur van strandtenten ontnemt het zicht op zee en past niet bij de uitstraling die de gemeente voor ogen heeft. Voor zover de toegangswegen voor autoverkeer blijven bestaan dienen deze geherwaardeerd te worden. Dit kan door rijen bomen langs de Zwolsestraat te planten. Ook de Gevers Deynootweg kan op deze wijze verbeterd worden. Hierover later meer.

Verzoek: Zicht op zee vanaf de boulevard herstellen. Planten van rijen bomen langs de Zwolsestraat en Gevers Deynootweg.

6. Economische activering Scheveningen

In de studies wordt te gemakkelijk uitgegaan van de aanname dat het creëren van meer retail, horeca, theaters, filmhuizen en andere vormen van vermaak zal leiden tot kwalitatief beter bezoek met daaraan gekoppeld langer verblijf. De samenleving heeft in ons land reeds een overweldigend aanbod. Realisatie van alle voornemens en studies in Scheveningen zal naar onze overtuiging niet leiden tot een rendabel geheel. Waar moeten al deze mensen vandaan komen? Er bestaan al zo veel gunstige aanbiedingen in gebieden met een beter klimaat. Wie zal door de week en buiten de seizoenen de nieuwe winkels willen bezoeken? De theaters in

Ook in Nederland doen alle stedelijke gebieden hun uiterste best om maar veel publiek te trekken. Geld kan maar een keer uitgegeven worden. Wij staan een beperking tot kansrijke mogelijkheden voor. Wij denken dat voor leegbouw gebouwd gaat worden. In het complex Leonardo da Vinci bijvoorbeeld, staat al bijna tien jaar een nieuw gebouwd kantorencomplex leeg. Naar onze opvatting zou een onbevangen, professionele, onafhankelijk van het college en onbevooroordeelde instelling onderzoek moeten doen. Alvorens ook maar enige verplichting naar welke publiekrechtelijke of commerciële partij dan ook aan te gaan, dient de hiermee gepaard gaande inventarisatie uitsluitsel over de levensvatbaarheid en rentabiliteit van dit project te bieden. Dit vergt een duidelijke omschrijving van doelgroep en verzorgingsgebied. Om hoeveel mensen uit Nederland (en buitenland) gaat het, waar wonen die, wat hebben die te besteden? Hoeveel toeristen zijn meegeteld om tot een rendabele prognose te komen en hoe ziet dit er dan buiten het seizoen uit?

Verzoek: Wij verzoeken u een onbevangen en onafhankelijke instelling die geen voordeel heeft bij de uitkomsten van het onderzoek een inventarisatie te laten uitvoeren naar de economische activering van Scheveningen, voordat ook maar enige verplichting van welke aard dan ook door de gemeente wordt aangegaan.

7. Verkeer en parkeren

Vanuit de bewonersorganisaties is hier al veel over gezegd en geschreven. Geen spa de grond in voordat een adequaat verkeersplan wordt gerealiseerd. Wij staan een autoluw Scheveningen voor met een uitstekende bereikbaarheid door (in het seizoen gratis) openbaar vervoer vanaf stations en in de periferie aan te leggen (gratis parkeren) transferia. Dat wil zeggen geen uitbreiding van parkeergelegenheid in Scheveningen. Daar waar toch autoverkeer wordt toegestaan, invoeren van een Dynamisch Verkeerssysteem, afsluiten van toegangswegen en het inzetten van verkeersregelaars. De aanwezige parkeergelegenheid voor autobussen aan de tramkeerlus Zwarte Pad handhaven en opwaarderen tot een groen openbaar vervoer transferium. Geen woningbouw of parkeervoorziening op de tramkeerlus. Respecteren van de uitspraken van de Raad van State in het gebied Hoornse Hop en Oostduinen die naar ons oordeel externe werking hebben voor het gehele gebied. Bewoners van Scheveningen moeten zich, ook met de auto, ongehinderd tussen Bad, Dorp en Haven kunnen verplaatsen.

Verzoek: Wij verzoeken u een uitgekiend autoluw verkeersplan te ontwerpen met de nadruk op openbaar vervoer, Dynamisch verkeerssysteem en transferia, voordat ook maar enige bouwverplichting wordt aangegaan. Wij verzoeken tevens af te zien van de mogelijke woningbouw (40 tot 60 woningen in zogenoemd laagbouw milieu) op de tramkeerlus bij het Zwarte Pad.

8. Stedelijk wonen

a. Naar ons oordeel kan niet voorbij worden gegaan aan de bestaande situatie. De complexen die in Scheveningen staan hebben reeds een massaal karakter en vormen een muur tussen de Noordzee en het achterland. De studies en de plannen om bestaande complexen af te breken houden onvoldoende rekening met de belangen van de huidige bewoners. Daarnaast zou op grote schaal kapitaalvernietiging plaatsvinden. De materiële en immateriële opbrengsten staan naar ons oordeel niet in verhouding met de te maken kosten en te leveren investeringen. Ook vanuit de huidige mondiale financiële situatie lijkt een kostbaar experiment ongewenst.

b. Voorts spreekt het raadsamendement op de Structuurvisie Den Haag 2020 van 17 november 2005 voor zich. Er is reeds voldoende hoogbouw in Scheveningen. Wij staan

De kwaliteit van “stedelijk” wonen in Scheveningen kan sterk worden verbeterd door de Zwolsestraat en Gevers Deynootweg aan te pakken. Dit kan onder meer door er een aantrekkelijke boulevard van te maken met luxe ornamenten en het planten van bomen.

c. Hoogbouw op de huidige tramremise aan de Harstenhoekweg wordt afgewezen. De appartementen van complex 's-Gravenduyn aan de Zwolsestraat krijgen in dat geval te maken met vermindering van uitzicht en zonlicht.

d. Naar ons oordeel zijn er weinig mogelijkheden het stedelijk wonen in Scheveningen-Bad uit te breiden. Er staat veel te koop. Nieuwbouw levert leegstand op.

Verzoek: Wij verzoeken u bij de uitwerking van het Masterplan rekening te houden met het raadsamendement van 17 november 2005. Tevens verzoeken wij geen hoogbouw te plannen op de tramremise aan de Harstenhoekweg.

9. Landschap en natuur

Landschap en natuur worden het best beleefd als het niet wordt begrensd door massale bebouwing en dan met name hoogbouw. Nu is het reeds zo dat de Scheveningse hoogbouw hinderlijk zichtbaar is vanuit de duinen. Terughoudendheid is het devies.

Oostduinen en Meijendel zijn kwetsbare natuurgebieden. De afgelopen tien jaar heeft het duinlandschap geleden onder de openstelling van delen voor hondenbezitters. Een paar paden zijn met name in de zomer wegens stankoverlast van hondenpoep onbegaanbaar. Verder begeven zich veel mensen illegaal in het duin en laten daar troep achter. De begroeiing lijdt daaronder. Hondenpoep wordt niet opgeruimd. Er wordt (nagenoeg) niet gehandhaafd. De containers aan het einde van het Zwarte Pad puilen in de zomer uit. Het Zwarte Pad ligt in de zomer bezaaid met rommel. Een doortrekken van de Boulevard, via het Zwarte Pad naar Katwijk maakt het gebied nog kwetsbaarder. Er is een goede verbinding tussen Scheveningen en Katwijk. Men moet daarvoor naar de ingang van Meijendel aan de Harstenhoekweg. Over het algemeen zijn de mensen die nu gebruik maken van de bestaande wegen natuurliefhebbers die zorg dragen voor een schone natuur. Door een duidelijke bewegwijzering kunnen natuurliefhebbers de weg vinden. Massatoerisme via het Zwarte Pad naar Katwijk zet de natuur verder onder druk. De Raad van State heeft in de procedures rond de Hoornse Hop uitspraken gedaan over het natuurgebied ter plaatse.

Verzoek: De boulevard niet doortrekken via het Zwarte Pad naar Katwijk. Duidelijke bewegwijzering naar Meijendel. Schoonhouden natuurgebied. Handhaving in natuurgebied.

10. Leefbaarheid, vrije tijd en sport

Noordelijk Scheveningen is vooral gebaat bij strandplezier zonder overlast voor de bewoners. Bezoekers van dit deel hebben in noordelijke richting relatief veel strand ter beschikking. Gebruikers zouden daar zonder luide muziek en strandtenten moeten kunnen recreëren. Het zuidelijk strand handhaven voor surfers.

Gaarne vernemen wij van u.

Hoogachtend,

A. Lorenzo
(voorzitter ONS)

R.R. Visser
(namens ONS en BVG)

Verzendlijst behorende bij de brief ONS Zwarte Pad en de Belangenvereniging 's-Gravenduyn van 26 januari 2009 gericht aan de wethouder drs J.M. Norder, Stedelijke Ontwikkeling en Ruimtelijke Ordening

I.a.a.:

Fractie PvdA
Fractie VVD
Fractie CDA
Fractie SP
Fractie Groen Links
Fractie D66
Fractie Islam Democraten
Fractie Christenunie
Fractie Lijst Pim Fortuyn
Fractie Politieke Partij Scheveningen
Fractie Solidair Nederland
Fractie Haagse Stadspartij

i.a.a.:

College van Burgemeester en Wethouders 's-Gravenhage
Wethouder H.P.M. Kool, Scheveningen
Wethouder drs P. Smit, Verkeer

Dienst Stedelijke Ontwikkeling t.a.v. de heer R. Janssen
Directeur Stadsdeelkantoor Scheveningen t.a.v. mevrouw S. Korevaar

Voorzitter Bewonersvereniging Noordelijk Scheveningen
Algemene Vereniging voor Natuurbescherming voor 's-Gravenhage e.o.
Stichting Zuid-Hollands Landschap
Stichting Duinbehoud
Duinwaterbedrijf Zuid Holland
Vrienden van Den Haag

Intern:

Voorzitter Belangenvereniging 's-Gravenduyn
Voorzitter Werkgroep Ontwikkeling Bebouwing Tramkeerlus (en omgeving Zwarte Pad)
Voorzitter Vereniging van Eigenaren (VVE) 's-Gravenduyn complex 3.1
Voorzitter VVE 's-Gravenduyn complex 3.2
Voorzitter VVE 's-Gravenduyn complex 4.1
Voorzitter VVE 's-Gravenduyn complex 4.2
Voorzitter VVE 's-Gravenduyn complex 4.3
Voorzitter VVE 's-Gravenduyn complex 4.4
Voorzitter VVE 's-Gravenduyn complex 4.5
Vertegenwoordigers 's-Gravenduyn complexen 2.1 t/m 2.4
Vertegenwoordiger 's-Gravenduyn complex 5
Vertegenwoordiger Groningsestraat laagbouw - Groningsestraat 30
Vertegenwoordiger Alkmaarsestraat - Alkmaarsestraat 2
Vertegenwoordiger Enhuizensestraat - Enhuizensestraat 24
Vertegenwoordiger Hoornse Hop - Hoornse Hop 10
Vertegenwoordigers De Fuik - Gevers Deynootweg
Vertegenwoordiger VVE Oranje flats Noord - Zeekant 100 G
Vertegenwoordiger VVE Oranje flats Centraal - Zeekant 97 J
Vertegenwoordiger VVE Oranje flats Zuid - Zeekant 92 G
Voorzitter VVE Dolfijn appartementen - Gevers Deynootweg 1272 F